

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie Financiën

Aan de minister van Financiën

Plaats en datum: Den Haag, 22 juni 2022
Betreft: Verslag rapporteur jaarverslag Financiën en Nationale Schuld (IX) 2021 en verzoek om reactie
Ons kenmerk: 2022Z12715/2022D26262
Uw kenmerk: 36100-IX, nr. 1
Uw brief van: 18 mei 2022

Geachte mevrouw Kaag,

De vaste Kamercommissie voor Financiën heeft op 6 april jl. het lid Inge van Dijk benoemd tot rapporteur voor het Jaarverslag en de Slotwet van het ministerie van Financiën en de Nationale Schuld (IX) 2021. Zij heeft op 21 juni jl. verslag uitgebracht aan de commissie en het voorstel gedaan een aantal aandachtspunten en vragen aan u voor te leggen over de uitwerking van de door u aangekondigde taskforce, de opvolging van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer, de indicatoren in de begroting, en het breed welvaartsbegrip. De commissie heeft daarmee ingestemd.

Uw reactie ontvangt de commissie graag ruim voor de stemmingen over de slotwetten, zoals voorzien op donderdag 7 juli a.s.

1. Systeemverantwoordelijkheid en uitwerking taskforce

De Algemene Rekenkamer toonde zich dit jaar wederom somber over de rechtmatigheid en het financieel beheer van zowel de gehele Rijksrekening als die van het Ministerie van Financiën. De commissie is verheugd dat u tijdens het Verantwoordingsdebat op 9 juni jl. heeft aangegeven vorm te geven aan uw systeemverantwoordelijk hiervoor door het instellen van een taskforce. Niettemin heeft de commissie hier enkele vragen over.

Allereerst verneemt de commissie graag op korte termijn wanneer de door u toegezegde brief hierover te verwachten valt. Daarbij zou de commissie graag vernemen welke activiteiten precies onder de taakuitvoering van de taskforce vallen en wat de tijdsplanning is van de werkzaamheden. In het bijzonder is de commissie daarbij benieuwd naar uw bevindingen tot dusver ten aanzien van het gebruik van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet en de plannen om dit gebruik terug te dringen. Graag zou de commissie bijvoorbeeld vernemen welke activiteiten tot dusver zijn genomen om de beslisboom over artikel 2.27 CW, zoals bijgesloten in de brief van 2 november jl.¹, tot dusver onder de aandacht van uw collega's is gebracht en hoe vaak en op welke wijze deze is toegepast. In deze brief wordt eveneens inzicht gegeven in de invulling van de financiële functie. De commissie zou hier graag een update van ontvangen en een kwalitatieve duiding. Zo is er inderdaad sinds 2017 een algehele stijging te zien in het aantal fte dat werkzaam is bij de afdelingen FEZ van de departementen maar dat geldt bijvoorbeeld niet voor het departement van EZK, waar nu door de Algemene Rekenkamer tekortkomingen zijn geconstateerd.

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2021-2022, 31 865, nr. 199.

Daarnaast zou de commissie in de door u toegezegde brief over de taskforce tevens worden geïnformeerd over de activiteiten die uw ambtsvoorganger het afgelopen jaar heeft ondernomen om vorm te geven aan zijn systeemverantwoordelijkheid en of, en welke, lessen daaruit te trekken zijn voor de taskforce. Onder meer is de commissie benieuwd welke uitwisseling van best practices heeft plaatsgevonden zoals door de Kamer was verzocht in de motie-Inge van Dijk² van vorig jaar.

Tot slot zou de commissie graag vernemen hoe u uitwerking denkt te geven aan de overgenomen moties van het lid Alkaya en Van der Lee c.s. over het terugdringen van het aantal incidentele suppletoire begrotingen, en een integrale gedachtewisseling en besluitvorming over budgettaire aspecten op vier momenten per jaar. De commissie ontvangt informatie daarover graag voorafgaand aan het commissiedebat over het begrotingsproces van 14 september a.s.

2. Opvolging aanbevelingen Rekenkamer, formuleren ambities

De Algemene Rekenkamer constateert in haar [rapport](#) zes bestaande en 2 nieuwe onvolkomenheden.³ De meest hardnekkige onvolkomenheid betreft de managementinformatie van de Belastingdienst. Deze is sinds 2014 niet op orde. Belangrijke verbeteringen blijven volgens de Algemene Rekenkamer nodig, in het bijzonder bij de ketens waarin verschillende dienstonderdelen samenwerken.

Tegelijkertijd constateert de Algemene Rekenkamer nieuwe onvolkomenheden bij het inkoopbeheer Belastingdienst en Toeslagen. Voor een groot deel heeft dit te maken met uitzonderingssituaties, waarin de Belastingdienst bewust inkopen heeft gedaan in afwijking van de aanbestedingswet en -regelgeving (zogenoemde *waivers*). Daarnaast heeft het niet (of het niet juist) plaatsen van opdrachten binnen een raamovereenkomst tot onrechtmatigheden geleid.⁴ De Algemene Rekenkamer beveelt aan dat er beheersingsmaatregelen worden genomen in het inkoopproces. Daarnaast dient u zorg te dragen voor een gemotiveerde onderbouwing in de bedrijfsvoeringsparagraaf van het Jaarverslag bij gebruik van *waivers*.

In uw bestuurlijke reactie op de bevindingen van de Algemene Rekenkamer in het rapport bij het Jaarverslag geeft u aan de verschillende aanbevelingen over te nemen en kondigt u enkele maatregelen aan. Tegelijkertijd geeft u hierover weinig details en is het onduidelijk wat uw ambities voor het lopende jaar precies zijn om de geconstateerde onvolkomenheden weg te werken en de rechtmatigheid van de uitgaven en verplichtingen van uw departement te verbeteren.⁵

Graag zou de commissie van u, per geconstateerde tekortkoming, vernemen welke maatregelen u voornemens bent dit jaar te nemen om deze weg te werken, en wat u ambities daarbij zijn.

3. Indicatoren in de begroting

De commissie is verheugd te zien dat in het Jaarverslag opnieuw aanvullende indicatoren en kengetallen zijn opgenomen. Graag wil de commissie u aanmoedigen hier ook de komende jaren mee verder te gaan om zodoende een zo goed mogelijk inzicht te verkrijgen in de relatie tussen doelstellingen, ingezette middelen en instrumenten, en resultaten. Tevens wil de commissie aandacht vragen voor een aantal aspecten.

Het meten van de indicatoren 'belastingmoraal' (artikel 1) en 'klanttevredenheid' bij de Belastingdienst en Toeslagen kan gevoelig liggen gezien de nasleep van de situatie rond de Kinderopvangtoeslag. Graag verneemt de commissie hoe u deze indicatoren op een zo objectief mogelijke manier in beeld brengt.

Ten aanzien van het kengetal voor de bijdrage die de exportkredietverzekering-faciliteit (artikel 5) levert aan het bbp vraagt de commissie zich af of de streefwaarde voor 2021 >0,18%, niet te ambitieus is gezien het feit dat de realisatie voor de jaren 2017-2020 varieerde tussen 0,07-0,12%. Ook verneemt de commissie graag wanneer de realisatiecijfers over 2021 bekend zullen zijn.

Voor artikel 9 (Douane) zou de commissie graag een aanvullende toelichting krijgen op de percentages tijdig binnen de Awb-termijn door de Douane afgehandelde bezwaren en het percentage tijdig afgehandelde klachten die als nieuwe indicatoren zijn opgenomen. Ook verneemt de commissie graag welke plannen er zijn om het aantal indicatoren voor dit artikelnummer verder uit te breiden.

Tot slot zou de commissie graag vernemen of u, in afwezigheid van kengetallen voor de artikelen 4

² Kamerstukken II, vergaderjaar 2020-2021, 35 830, nr. 12.

³ Zie [rapport](#) van de Algemene Rekenkamer, p. 24 e.v.

⁴ Zie verder rapport van de Algemene Rekenkamer, p. 39 e.v.

⁵ [Bestuurlijke reactie Verantwoordingsrapport Financiën en Nationale Schuld 2021](#) (www.rekenkamer.nl)

(internationale financiële betrekkingen) en 6 (btw-compensatiefonds) voornemens na te denken over een manier waarop, naast de periodieke evaluaties van deze begrotingsartikelen, ook jaarlijks op kwantitatieve wijze inzicht kan worden gegeven in de effectiviteit van het beleid op dit terrein.

4. Brede welvaart

Op 23 mei jl. heeft de Kamer van u een brief⁶ ontvangen met voorstellen om het breed welvaartsbegrip beter te integreren in de begrotingssystematiek. Inmiddels zijn hierover feitelijke vragen gesteld en de brief staat geagendeerd voor een commissiedebat op woensdag 14 september a.s.

Tegelijkertijd blijft het vooralsnog onduidelijk op welke manier u het breed welvaartsbegrip heeft geïntegreerd in de werkzaamheden van uw eigen departement. In het Jaarverslag Financiën en National Schuld 2021 wordt (nog) niet ingegaan op brede welvaart.

Graag zou de commissie vernemen of, en welke, activiteiten uw ministerie ontplooit ten aanzien van de integratie van het breed welvaartbegrip in de eigen activiteiten en of u bijvoorbeeld voornemens bent om bij de ontwerpbegroting 2023 informatie aan te leveren die vergelijkbaar is met de factsheets met relevante brede welvaartsindicatoren die het CBS heeft gemaakt bij de departementale begrotingen 2021 van JenV, LNV, OCW en SZW.

5. Beantwoording vragen vergroening financiële sector

De commissie wil u tot slot hartelijk bedanken voor uw antwoorden op de vragen, die door de jonge wetenschappers tijdens de V-100 op 23 mei jl., zijn geformuleerd over vergroening van de financiële sector. De commissie zal deze antwoorden betrekken bij de verdere behandeling van de Beleidsagenda voor duurzame financiering waarnaar u in uw antwoorden verwijst en die de Kamer heeft ontvangen op 7 juni jl.

De commissie kijkt uit naar uw reactie.

Hoogachtend,

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,

J.Z.C.M. Tielen

de griffier van de vaste commissie voor Financiën,

A.H.M. Weeber

⁶ Kamerstukken II, vergaderjaar 2021-2022, 34298, nr. 37.